

Csíkos Imre emlékezete

Hölgyeim és Uraim!

Tisztelt Megjelentek!

Mindenekelőtt elnézést kérek, hogy hívatlanul, helyesebben szólva a hivatalos formákat mellőzve szólok, de úgy érzem, hogy megbocsátható a nem méltatlan dolog, ha ennek az iskolának, mint egyik legöregebb diákja, Csíkos Imre tanár úr volt tanítványai nevében – Szepesvári tanár úr kitűnő méltatása után – de az nem kiegészíteni szándékozva: én is emlékezem.

Miután az itt jelen lévők közül, gondolom, csak kevesen ismerték, illetve ismerhették, elsősorban hadd idézzem és jelenítsem meg néhány rövid mondat kíséretében igazi férfias – s a szó nemes értelmében vett – imponáló alakját.

Emlékezetem szerint körülbelül 185 cm magas, széles vállú, izmos, atlétatermetű férfi volt, akire a testi felépítés aránya, az arányok harmóniája volt igazán jellemző, vagy talán a legjellemzőbb.

Szinte most is látom, amint az Erzsébet–ligeti sportpályán – az év végi tornavizsgákat bevezető, megnyitó bevonuláskor — vajszínű nadrágban, világoskék sportzakóban, napszemüveggel a szemén – a díszmenet élén halad el Müller Jász–kun huszárok című indulójának az ütemére az ünneplő közönség sorai előtt.

Másik ilyen, a múltból előtűnő emlékem: lehettünk V. vagy VI.-os diákok, amikor tornaórán a 4 m magas, illetve 4 m hosszú mászókötélen ülőtartásban kellett volna felfüggeszkedni, és vissza. Miután ez közülünk senkinek sem sikerült tökéletesen, a tanár úr elegáns utcai ruhában, mintegy 1,5-2 cm vastag talpú cipőjében elhelyezkedett a szőnyegen, s a legtökéletesebb ülőtartással kivitelezte a gyakorlatot: fel, és vissza, amikor felállt, anélkül, hogy akárcsak a legkisebb remegés is érezhető lett volna a hangjában, csak annyit mondott: „Hát körülbelül így.” Lehetett pedig akár 40 éves, vagy legalább is ahhoz igen közel.

Egyik jellegzetes tulajdonsága volt egyébként, hogy aránylag – vezénylés közben – halkan beszélt, de mégis jól érthetően, s szokása szerint inkább a szemével vezényelte a gyakorlatok kivitelezését, és ha valami hiányosságot, vagy neki nem tetszőt tapasztalt, a bal szemével hunyorított, ami egyben a gyakorlat megismétlésére való felhívást jelentette nála.

Működése idején a sport, a versenyszellem – általában az iskolai sport minden ága: svédgimnasztika, szertorna, atlétika, tenisz, vívás, labdarúgás – Karcagon komoly mértékben felvirágzott, s azoknak kitűnő képviselőit nevelte fel. De nemcsak a városban, a megyében is ismert és elismert volt.

A Nagykun Viadatok, valamint az iskolák közötti versenyek rendezésében is elsőrangú szerepe volt, s az azokon elért kitűnő eredmények mind az 4 vezető szerepét reprezentálták.

Mint testnevelő tanárt és szervezőt – országos viszonylatban is – egyaránt elismerés övezte. 1936-ban vagy 37-ben került volna megrendezésre Berlinben az Európai Diákolimpia. Ennek előkészítésére és meg-szervezésére – Magyarország képviselőjében – *Schmindt Gyula* debreceni és *Csíkos Imre* karcagi testnevelő tanárokat szemelték ki, és kérték fel az illetékes sporthatóságok. Az előkészítés és szervezési munka meg is indult. Sajnos azonban a megvalósulás elmaradt. Csak később évtizedekkel később egy versenyen beszélgettem Schmindt akkor már Aradi Gyula néven szereplő tanár úrral a Magyar Tornaszövetség későbbi elnökével a Diákolimpia ügyéről. 4 mesélte, hogy a megrendezésére Hitler s a Birodalom akkori belső viszonyai miatt nem kerülhetett sor. Mindez a körülmény azonban Csíkos Imre, tanár úr érdemeit és sportpresztizsét e legkisebb mértékben sem csökkentheti.

A Diákolimpia ügye tehát vakvágányra futott, de a balvégzet is közbeszólt: a párkák másként határoztak.

Katonai behívót kapott, az egyik verzió szerint egy volt hajdani tanítványa aljas bosszújának utórezgéseként hívták be.

Bár hadműveleti területen – küzdő csapatok harcaiban –közvetlenül nem vett részt, mégsem térhetett többé vissza szeretett hazájába.

A még nagy feladatok megoldására, a magyar sportszellem fejlesztésére, új fiatal sportnemzedék nevelésére hivatott kiváló testnevelő tanár virágzó életfája derékba tört, s holtteste ma is idegen föld ölében pihen.

Több alkalommal, többféle formában felvetődött már a gondolat (alapítvány létrehozása, város, szervezetek, intézmények támogatása, stb.) nyughelyének felkutatására, a tetem maradványainak hazaszállítására és hazai magyar földben való elhelyezésére. De a válaszként értékelhető néma hallgatás szomorú és igen lehangoló.

S ha ez a dicséretes szándék – az „*ut desint vires, tamen est laudando voluntas*” (ha hiányoznak is az erők, dicséretre méltó az igyekezet”) elve alapján mégis csak nagy ábránd maradna, akkor is, ez a most itt elhelyezett kép legyen az iskola mindenkori növendékei, a magyar nemzeti sport fejlesztését szívügyének tekintő hazafi, és nemzeti elkötelezettségű minden magyar ember, és nem utolsó sorban e város őshonos lakói, valamint utódaik számára megszépítő emlék, s egyben örök memento, hogy *volt ennek a városnak egy nagyszerű fia, és volt ennek az iskolának egy nagyszerű, legendás hírű testnevelő tanára Csikos Imre*, aki a magyar történelmi tragédiák sodrában – a II. világháborúban – a legnagyobbat: az életét áldozta a hazáért, és testének egy idegen nemzet földje adott végső nyughelyet.

Kedves Imre Bátyám! Síri álmod idegen földben is legyen csendes és pihentető.

Hálás emlékező volt tanítványod:

Rácz Ferenc öregdiák, tanítvány

[Forrás: 1995 – Évkönyv]